

NOVI PODATKI O POJAVLJANJU ŠČINKAVCEV (FRINGILLIDAE) NA ŠIRŠEM OBMOČJU VOLOVJE REBRI (JZ SLOVENIJA)

New data on the occurrence of Finches (Fringillidae) in the wider area of Volovja reber (SW Slovenia)

JERNEJ FIGELJ

DOPPS–BirdLife Slovenia, Tržaška 2, SI–1000
Ljubljana, Slovenija, e-mail: jernej.figelj@dopps.si

Raziskave ptic na območju Volovje rebri, ki so bile opravljene po naročilu investitorja načrtovane vetrne elektrarne, niso identificirale omembe vredne selitve ptic prek območja (E-NET OKOLJE 2005). Prispevek MIHELICA & BRAJNIKA (2006) kaže, da bi območje vendarle lahko imelo velik pomen vsaj za jesensko selitev ujed. V pričujočem prispevku predstavljam nove podatke, ki nakazujejo možnost, da ima območje velik pomen tudi za selitev ptic pevk.

Dne 16.3.2004 sva s Polonco Voglar popisovala ptice na Gurah (širše območje Volovje rebri, JZ Slovenija). Vreme je bilo jasno in toplo, snežna odeja je pokrivala manj kot desetino travnikov, vlekla je rahla sapa. Opazovala sva par planinskih orlov *Aquila chrysaetos*, enega je napadala manjša ujeda, ki pa je zaradi nasproti sijočega sonca nisem utegnil determinirati. Kljub velikemu vznemirjenju, ki ga vsakokrat doživim ob srečanju s planinskim orlom, so moja pozornost najbolj pritegnili ščinkavci *Fringilla coelebs*, pinože *Fringilla montifringilla* in zelenci *Carduelis chloris*. Ko sem zaslišal znano oglašanje ščinkavca, sem obrnil daljnogled v nebo in videl, kako jata 100 ščinkavcev leti čez greben proti severu mimo Šestanovega vrha (1193 m nm.v.). Čez približno pol minute jim je sledila manjša jata ščinkavcev, za njimi je priletela še mešana jata ščinkavcev in pinož, nato manjša jata zelencev itn. Tako so naju 50 m nad tlemi v intervalih od ena do pet minut preletavale pet- do sto-glave jate ptic, predvsem ščinkavcev, nekaj je bilo tudi pinož in zelencev. Ptice so prihajale iz juga, letele so proti severu in severovzhodu, redkeje proti severozahodu. Ta prelet je trajal do 13.30 h, sam pa sem ptice prvič opazil približno ob 11.30 h. Ocenjujem, da naju je preletelo vsaj 2000 ptic.

Glede na datum in smer leta sklepam, da sva verjetno bila priča vračajočim selivkam. TOME *et al.* (2005) navajajo, da na Ljubljanskem barju poteka

spomladanski prelet zelencev od konca februarja do konca aprila, prelet pinož do sredine marca, izjemoma do konca aprila. Ščinkavec doseže najbolj izrazit preletni vrh v oktobru, spomladanski prelet pa po zbranih podatkih iz Ljubljanskega barja ni opazen. Pač pa je podoben prelet zabeležil D. Bordjan na Dravskem polju, ko je v dopoldanskih urah naštel 1533 osebkov v 57 jatah velikosti od 1–100 osebkov (BORDJAN 2007). Verjetno so ščinkavci na Volovji rebri pripadali vzhodnoevropski populaciji, ki prezimuje v severni Italiji, najverjetneje madžarski, ki se seli prek severnega Jadrana, v nasprotju s slovaškimi ščinkavci, ki letijo na prezimovališča prek Alp in Padske nižine (CRAMP 1998).

Summary

On 16 Mar 2004, migration of Finches (Fringillidae) was observed in the wider area of Volovja reber (SW Slovenia). Within 2 hours, a minimum of 2,000 birds in flocks of 5 to 100 individuals migrated over the area.

Literatura

- BORDJAN, D., (2007): Ščinkavec *Fringilla coelebs*. – *Acrocephalus* 28 (132): 39–45.
- CRAMP, S. (1998): The Complete Birds of the Western Palearctic on CD-ROM. – Oxford University Press, Oxford.
- E-NET OKOLJE (2005): Poročilo o vplivih na okolje za vetrno elektrarno in povezovalni 110 kV daljnovod na območju Volovja reber nad Ilirsko Bistrico. – E-NET okolje d.o.o., Ljubljana.
- MIHELIC, T. & BRAJNIK, I. (2006): Nova opazovanja selitve ujed na Volovji rebri. – *Acrocephalus* 27 (128–129): 86–87.
- TOME, D., SOVINČ, A. & TRONTELJ, P. (2005): Ptice ljubljanskega barja (Monografija DOPPS Št.3). – DOPPS, Ljubljana.

Arrived / Prispelo: 11.10.2007

Accepted / Sprejeto: 5.12.2008